

បុរេត្ថកិសាស្ត្រលាក់កំហាំងនខែ៤០ — លខេដបំបុរំបី

រទេនាទីពីរ — ភាគទីបុរំ

Jeff Pippenger

2026-07-15

“សោ” ដលៃតំណាងឲ្យសមរភូមិនីនីវនេកុនុងវិវរណៈ ជំពូក ៩
បានសមរចេតញ្ចេលញ្ចេតាមរយៈបុរេត្ថកិសាស្ត្រមួយដលៃបានបង្កកើតចំណុចបត់មួយ
ហើយជាក់ស្តែង នោះគឺជាអ្វីដែលសោធុរើ។ ការអះអាងរបស់ខ្ញុំគឺថា សមរភូមិនីនីវមិន
គឺមែតដោសោបុរេត្ថកិសាស្ត្រដលៃសមគាល់ការកើនឡើងនៃសាសនាសុលាមប៉ុណ្ណោះទេ
ប៉ុន្តែវាជាការដេញដោលនាយផងដែរ។ សកម្មភាពទំនាយនៃសមរភូមិនោះ
នាំឲ្យបន្ទាត់ទាំងអស់នៃគរនានានៃនាយពុរៈគម្ពីរ
ដូចដលៃបានកំណត់ឡើងនៃកុនុង ដានីយ៍លៃ និងវិវរណៈ មកសរសេរតាមជំពូកទីដប់មួយនៃ
ដានីយ៍លៃ។ កុនុងការធុរើដូចនេះ
វាអនុញ្ញាតឲ្យនគរទាំងនោះទាំងអស់ធុរើបន្ទាត់ដលៃខ្យល់មួយចុងក្រោយនៃ ដានីយ៍លៃ
ជំពូក ១១ ហើយសំខាន់ជាងនេះទៅទៀត—បើកត្តាបុរេត្ថកិសាស្ត្រខាងក្រៅដលៃបានលាក់
កំហាំងនខែ៤០។

ហើយយើងនឹងប្រគល់កូនសោនៃគរសុចានស្តីដលៃអុនក;
ហើយអ្វីក៏ដោយដលៃអុនកនឹងចងនលៃវិជនៃដី
នោះនឹងត្រូវបានចងនលៃសុចានស្តី;
ហើយអ្វីក៏ដោយដលៃអុនកនឹងស្វាយនលៃវិជនៃដី
នោះនឹងត្រូវបានស្វាយនលៃសុចានស្តី។ ម៉ាថាយ 16:19។

ការដោះលងៃ និងការឡើងកាន់អំណាចរបស់រាជាណាចក្ររបស់មហាម៉ដេ

សង្គ្រាមនលៃនីវ កុនុងឆ្នាំ 627
បានសមគាល់ការចាប់ផ្តើមនៃដំណើរចុងក្រោយនៃអំណាចពស្តែង
ដលៃត្រូវបានយកឈ្នះដោយសារឧបាយកលរបស់រ៉ូម
អមដោយអំពូទនព្រះហឫទ័យបុរាណការកុសាទុករបស់ពុរៈ។ វាបានសមគាល់ចំណុចបត់មួយ
ដលៃហ្វូងទ័ពអីស្លាមរបស់មហាម៉ាត់ចាប់ផ្តើមដើម្បីឡើង។
សង្គ្រាមនោះបានដកចេញនូវការទប់ស្កាត់មួយដលៃផ្តាច់មាត់មានស្លាប់
ជាការទប់ស្កាត់មួយដលៃតាមទ្វីបស៊ីនីនៃនលៃតមែន បុរសិបប្លើម
និងពស្តែងទាំងពីរបានរកស្វាគមន៍របស់ខ្លួន។ ប៉ុន្តែ ទាំងពីរមិនបានធុរើដូចនោះទេ។

ការទប់ស្កាត់ និង ការដោះលងៃ

កុនុងការតំណាងជាពុយាករណ៍អំពីសាសនាអីស្លាម យើងឃើញការទប់ស្កាត់
និងការបញ្ចេញសាសនាអីស្លាម តាំងពីការណែនាំដំបូងបំផុតនៃពុរៈគម្ពីរ
ដូចដលៃសាវ័បានបញ្ចុះបញ្ចូលអប្បបរមាឲ្យទប់ស្កាត់ហាការ និងអីស្លាមលៃ។

សាវ័បាននិយាយទៅអាប៉ាមថា
ការអយុត្តិធម៌របស់ខ្ញុំសូមឲ្យផ្តាច់មកលើអុនកចុះ។
ខ្ញុំបានឲ្យស៊ីបមរើរបស់ខ្ញុំចូលទៅកុនុងឡងអុនក

ហើយកាលនាងយើងជាតាងមានគភ៌
នោះខ្ញុំឮត្រូវបានមើលងាយនោះក្នុងភូមិភាគនាង។ សូមព្រះយេស៊ូវនិយាយរវាងខ្ញុំ
នឹងអ្នកចុះ។ ប៉ុន្តែអ្នកអាចរកបាននិយាយទៅសាវ័យថា មើលចុះ
ស៊ីបម្រើរបស់អ្នកស្ថិតនៅក្នុងដងអ្នកហើយ។
ចូរប្រព្រឹត្តចំពោះនាងតាមដៃអ្នកពេញចិត្តចុះ។
ហើយកាលសាវ័យប្រព្រឹត្តយ៉ាងគឺដឹងចំពោះនាង
នោះនាងបានរកគេចចេញពីមុខសាវ័យ។ លោកុបុបតុតិ 16:5, 6.

មុនពេលហេតុការណ៍នោះកើតឡើងផង
មូលហេតុដែលហេតុការណ៍ត្រូវបាននាំចូលមកក្នុងនិទានកថាពុយាករណ៍
គឺដោយសារព្រះអម្ចាស់បាន «រារាំង» សាវ័យមិនឲ្យមានកូន។

ឥឡូវនេះ សាវ័យ ជាបុរសធូររស់អាចរក មិនបានបង្កកើតកូនឲ្យគាត់ទេ។
ហើយនាងមានអ្នកបម្រើស៊ីបម្រើម្នាក់ ជាជនជាតិអាល្លឺម៉ង់ ឈ្មោះហាការ។
នោះសាវ័យបាននិយាយទៅកាន់អាចារ្យថា៖ «មើលចុះ
ព្រះយេស៊ូវបានទប់ឃាត់ខ្ញុំមិនឲ្យបង្កកើតកូន។
សូមលោកចូលទៅឯអ្នកបម្រើស៊ីបរបស់ខ្ញុំចុះ
ប្រហែលជាខ្ញុំនឹងមានកូនតាមរយៈនាង»។
ហើយអាចារ្យក៏ស្តាប់តាមសំឡេងរបស់សាវ័យ។ លោកុបុបតុតិ 16:1, 2

“កូនសោះ” និរិយៈ ជំពូក ៩ ដែលត្រូវបានប្រគល់ឲ្យដល់ Mohammed
ហើយបន្តទាបមកត្រូវបានបំពេញដោយសមរភូមិនិរិយៈ នោះ តំណាងឲ្យការដកចេញនូវ
“ការទប់ស្កាត់” លើសាសនាអ៊ីស្លាម នៅចំណុចណាមួយក្នុងបុរេតុតិសាស្ត្រពុយាករណ៍។

«ពួកទេវតាកំពុងកាន់ខ្យល់ទាំងបួន ដែលត្រូវបានតំណាងថាជាសេះកំពុងខឹងមួយ
ដែលស្រងែរកក្បាលចុងក្រោយ ហើយស្រងែរកក្បាលកាត់លើផ្ទៃនៃដីទាំងមូល
ដោយនាំមកនូវការបំផ្លិចបំផ្លាញ និងសេចក្តីស្លាប់តាមផ្លូវដែលវាឆ្លងកាត់»។
Manuscript Releases, volume 20, 217.

«ការកើនឡើង និងការធ្លាក់ចុះ» នៃគំរូរបស់ Mohammed ត្រូវបានតំណាង
មិនមែនយ៉ាងច្បាស់ថាជាការកើនឡើង និងការធ្លាក់ចុះទេ ប៉ុន្តែថាជា
«ការលង្វែងឲ្យចេញ» និង «ការឃ្លាំង»។
នៅពេលសាសនាអ៊ីស្លាមត្រូវបានលង្វែងឲ្យចេញតាមន័យពុយាករណ៍
ការលង្វែងឲ្យចេញនោះត្រូវបានបង្ហាញតាមរយៈសមរភូមិនិរិយៈ។

មានតម្លៃចេកុតិវិទេនាទាំងឡាយប៉ុណ្ណោះ៖

ក្នុងចំណោមគូរទាំងបួនពីរ មានតម្លៃវិទេនារបស់សាសនាអ៊ីស្លាមប៉ុណ្ណោះ៖
ដែលលាតសន្ធឹងតាមបុរេតុតិសាស្ត្រជាអំណាចមួយដ៏ជាប់លាប់
ចាប់តាំងពីពេលដែលត្រូវបាននាំចូលមកក្នុងបុរេតុតិសាស្ត្រទំនាយ
រហូតដល់ការបិទបញ្ចប់នៃព្រះគុណ។ គូរដ៏ប្លែកដ៏ល្អនៃនាមកល្បីម្នាក់ខាងលិច
បានតំណាងឲ្យ Odoacer, Genserik, Atilla the Hun និង Alaric ដូច្នេះហើយបានជានិមិត្តរូប
បន្ថែមណាស់នៃនិយ័យដោយព្រះហស្តបុរាណចំនួនបួននៅក្នុងក្បូរក្បាយ
ប៉ុន្តែតម្លៃភាគីសម័យទំនើបរបស់ពួកវា
មិនមែនជាពូជពង្សសង្គមទាំងពីរអំណាចបុរាណទាំងបួននោះទេ។
តម្លៃដូច្នេះនោះទេដោយនឹងគូរវិទេនា។

កាលណាសាសនាអ៊ីស្លាមចូលមកក្នុងបុរេវត្តិសាស្ត្រហាឈើ
នោះវាបន្តជាខុសបែបនាគ្នាផ្ទាល់នៃការដោះលែង និងការឃុំឃាំង
រហូតដល់វាត្រូវបានដោះលែងទាំងស្រុងនៃការបិទបញ្ចប់នៃព្រះគុណ។ ជាមួយនឹងគំរូនៃទេវតា
«កូនស្រី» នៃ 'ការដោះលែង' ត្រូវបានសម្គាល់ដោយសមរភូមិ Nineveh។

នីកូមខោ និង ថ្ងៃទី ២៧ ខែកក្កដា ឆ្នាំ ១២៩៩

អ្នកត្រូវបានកត់សម្គាល់យ៉ាងត្រឹមត្រូវថា ថ្ងៃទី ២៧ ខែកក្កដា ឆ្នាំ ១២៩៩
ជាការចាប់ផ្តើមនៃមួយរយហាសិបឆ្នាំ ដែលបានបញ្ចប់នៅថ្ងៃទី ២៧ ខែកក្កដា ឆ្នាំ
១៤៤៩ ហើយវាបានចាប់ផ្តើមនូវបីរយក្រៅសិបមួយឆ្នាំ និងដប់បួនថ្ងៃ
ដែលបានបញ្ចប់នៅថ្ងៃទី ១១ ខែសីហា ឆ្នាំ ១៨៤០។

ក្នុងអត្ថបទមុន យើងបានកំណត់អំពីការឡើយពីទុក្ខក្នុងអំឡុងឆ្នាំ 1333 ដល់ 1337
ដែលស្ថិតនៅ អូហាន ហុតាស៊ី (ព្រះរាជបុត្ររបស់ អូសុមាន ទី១ សុថាបនិកនៃអូកូម៉ង់ បយេលិក)
បាននាំមកលើនីកូមខោ។

នៅពេលដែលទ្រង់បានឡើយពីទុក្ខក្នុងបីហស្សវត្សរ៍ដ៏សំខាន់នៃនីកូមខោ។
ការឡើយពីទុក្ខនោះគឺជាការបញ្ចប់នៃសង្គ្រាមប្រឆាំងនឹងនីកូមខោ។
ដែលបានចាប់ផ្តើមជាមួយនឹងបិទបញ្ចប់នៃអូសុមាន។ មួយរយហាសិបឆ្នាំនៃរយៈ
ជំពូក 9 ឬ 10 បានចាប់ផ្តើមនៅថ្ងៃទី 27 ខែកក្កដា ឆ្នាំ 1299 ហើយ
ដោយសារតែការចាប់ផ្តើមនៃនាយមួយ

បុរេវត្តិសាស្ត្រដែលទាក់ទងនឹងកាលបរិច្ឆេទចាប់ផ្តើមនោះ
ត្រូវតែត្រូវបានកត់សម្គាល់។ អូសុមាន ទី១ (សុថាបនិកនៃរាជវង្សអូកូម៉ង់)
គឺជាបិតារបស់ស្ថិតង់ អូហាន ហុតាស៊ី ដែលនៅថ្ងៃទី 27 ខែកក្កដា ឆ្នាំ 1299
បានទទួលជ័យជម្នះដ៏ប្លែកដ៏សំខាន់មួយលើក្រុមភពបីហស្សវត្សរ៍ ក្នុងសមរភូមិហាដអេស
ដែលស្ថិតនៅក្នុងតំបន់នីកូមខោ។ ជិតទីក្រុងនីកូមខោ
ជាទីក្រុងរាជធានីដ៏សំខាន់បំផុតមួយក្នុងបុរេវត្តិសាស្ត្រយ៉ាង និងបីហស្សវត្សរ៍ដើម។

ព្រះរាជបិតា និង ព្រះរាជបុត្រា

នៅថ្ងៃទី ២៧ ខែកក្កដា ឆ្នាំ ១២៩៩ កងកម្លាំងរបស់អូសុមានបានយកឈ្នះលើកងទ័ព
ប៊ីសង់ទីនមួយដែលដឹកនាំដោយអភិបាលតំបន់មុនាក់។ សមរភូមិនេះត្រូវបានចាត់ទុកថាជា
ជោគជ័យយ៉ាងកក្កដាដ៏សំខាន់ដ៏ប្លែកមួយរបស់អូសុមាន
បន្ទាប់ពីគាត់បានចាប់ផ្តើមបង្កបង្កើនអំណាចនៅប៊ីជីន។

(ភាគពាយ័ព្យនៃអាល្លឺកតូលី)។

វាបានសម្គាល់ជោគជ័យដ៏សំខាន់មួយក្នុងការផ្តាច់របស់បុត្រពីបយេលិកក្នុងគំរូចមួយ
(អធិបតេយ្យភាពក្នុងសម្ព័ន្ធ) ទៅជាអំណាចកំពុងឡើងខ្ពស់មួយ
ដែលនៅទីបំផុតនឹងប្រឈមមុខ និងដណ្តើមយកទឹកដីរបស់ប៊ីសង់ទីន។ កាលបរិច្ឆេទនេះ
សម្គាល់ការចាប់ផ្តើមនៃរយៈពេលនៃការរីកចម្រើនសម្រាប់សាសនាអ៊ីស្លាម
ដែលនៅទីបំផុតបាននាំទៅកាន់ការបង្កើតភពបីហស្សវត្សរ៍
នៅពេលក្នុងសតវត្សរ៍ទី១៤ ឆ្នាំ 1453។
អូសុមានបានប្រើអ្នកចម្លងហុតាស៊ី (អ្នកវាយតម្លៃតាមព្រំដែន
ដែលមានមូលហេតុផ្សេងៗដោយសាសនាអ៊ីស្លាម) ហើយនៅទីនោះបានចាប់ផ្តើមការបង្កើត
ក្រឹតអ្នកចម្លងព្រំដែនហុតាស៊ីទាំងនោះឲ្យយកលាយជាកងទ័ពដែលមានរចនាសម្ព័ន្ធទុក
ច្បាស់លាស់ជាងមុន ដែលបានអភិវឌ្ឍជាបន្តបន្ទាប់ចាប់ពីអូសុមាន

ហើយបន្តតទៅដល់កូនបុរសរបស់គាត់ គឺ អរហាន។
ក្នុងចំណោមជាកូនខាងឆ្វេងទៀតនៃមែកករបស់អូសូមាន
គឺវាមានអនុញ្ញាតឲ្យសាសនាអ៊ីស្លាមរកស៊ានទុកទុរពុយសម្បត្តិមាន
ផុតពីសង្គ្រាមរបស់អូសូកចម្បាំងហុកាហុស៊ី
ដល់យុទ្ធវិជ័យបុរាណហើយដកចេញពីក្នុងដោយគុមានរបៀបរបៀបរបស់ពួកគេ
បានទុកឲ្យពួកគេមានតម្លៃពុយសម្បត្តិដល់បានពីជ័យជម្នះរបស់ខ្លួនប៉ុណ្ណោះ
ប៉ុន្តែមិនដែលមានទឹកដីឡើយ។

នៅថ្ងៃទី ២៧ ខែកុកដា ឆ្នាំ ១២៩៩
អូសូមានបានចាប់ផ្តើមយុទ្ធជនាការមួយនៅក្នុងតំបន់នីកូមខោ
ហើយសាមសិបបួនឆ្នាំក្រោយមក
កូនបុរសរបស់គាត់បានចាប់ផ្តើមការឡើយពីទីជម្រកពេលបួនឆ្នាំលើទីក្រុងរដ្ឋបធានីគឺ
នីកូមខោ។ ឪពុកនៅដើមដំបូង ហើយកូនបុរសនៅចុងបញ្ចប់។
សង្គ្រាមចាប់ផ្តើមប្រឆាំងនឹងតំបន់ដល់គ្រូរមានតំណាងថា នីកូមខោ
ហើយបញ្ចប់ដោយការដណ្តើមយកនីកូមខោ ជាទីក្រុងរដ្ឋបធានីនៃតំបន់នីកូមខោ។
ចាប់ពីឆ្នាំ ១២៩៩ ដល់ឆ្នាំ ១៣៣៧ គឺជារយៈពេលសាមសិបបួនឆ្នាំ ហើយតាមន័យទំនាយ
លេខ «សាមសិបបួន» តំណាងឲ្យការក្រវោកឡើង។

«ចូរក្រវោកឡើងឥឡូវនេះ» ខ្ញុំបាននិយាយ «ហើយឆ្ងល់កាត់ផ្តាច់សរសេរទៅ»។
ដូច្នេះ យើងបានឆ្ងល់កាត់ផ្តាច់សរសេរ។
ហើយរយៈពេលដែលយើងបានផ្តើមដំណើរចេញពីកាដសៃ-ហានអា
រហូតដល់យើងបានឆ្ងល់កាត់ផ្តាច់សរសេរ គឺសាមសិបបួនឆ្នាំ ដរាបដល់ពួកជំនាន់នៃ
បុរសអូសូកចម្បាំងទាំងអស់គ្រូរមានបំផុសឲ្យអស់ពីកណ្តាលពួកជំនុំ
ដូចដែលព្រះយេស៊ូវបានស្តាប់ចំពោះពួកគេ។ ចំពោះទិយកថា ២:១៣, ១៤។

រយៈពេលមួយរយហាសិបឆ្នាំ ចាប់ពីថ្ងៃទី 27 ខែកុកដា ឆ្នាំ 1299 រហូតដល់ថ្ងៃទី 27
ខែកុកដា ឆ្នាំ 1449 តំណាងឲ្យសម័យកាលដល់នូវទៅដល់ការបង្កើតអាណាចក្រអូតូម៉ង់
នៃទេសាទីពីរ ក្នុងវិវរណៈ ជំពូក 9។ រយៈពេលសាមសិបបួនឆ្នាំនៃការដណ្តើមយកទីក្រុង
នីកូមខោ ជាបន្តបន្ទាប់ បានចាប់ផ្តើមដោយឪពុកមុនាក់ (Osman)
ហើយបានបញ្ចប់ដោយកូនបុរសរបស់គាត់ (Orphan)។ រយៈពេលនេះបង្ហាញពីដំណាច់ដំបូង
នៃការកើនឡើងជាបន្តបន្ទាប់ពីអាណាចក្រតូចរបស់កុលសម្បជំនុំ
ទៅជាអាណាចក្រមួយ។

រយៈពេលមួយរយហាសិបឆ្នាំ ចាប់ពីថ្ងៃទី 27 ខែកុកដា ឆ្នាំ 1299 រហូតដល់ថ្ងៃទី 27
ខែកុកដា ឆ្នាំ 1449 រួមបញ្ចូលការឡើយពីទីជម្រកពេលបួនឆ្នាំមួយ
ដល់សម័យកាលបញ្ចប់នៃរយៈពេលសាមសិបបួនឆ្នាំ។
ការចាប់ផ្តើមនៃការដណ្តើមយកទីក្រុង Nicomedia គឺដោយបិតា Osman
ហើយការបញ្ចប់គ្រូរមានសម្រេចដោយការឡើយពីទីជម្រកពេលបួនឆ្នាំ ចាប់ពីឆ្នាំ 1333
រហូតដល់ឆ្នាំ 1337 ជាការឡើយពីទីជម្រកពេលបួនឆ្នាំដោយបុត្ររបស់ Osman។

នៅពេលដែលរយៈពេលមួយរយហាសិបឆ្នាំបានបញ្ចប់នៅថ្ងៃទី 27 ខែកុកដា ឆ្នាំ 1449
អធិរាជប៊ីហុសង់ទីន Constantine ទីដំបូង ឬ Constantine ចុងក្រោយនៃរដ្ឋខាងកើត
បានស្រង់រកការអនុញ្ញាតពីជនទូកដើមប៊ីឡើងគ្រូររាជ្យ។ ចាប់ពីកាលបរិច្ឆេទនេះ
រហូតដល់ការដណ្តើមយកទីក្រុង Constantinople មានរយៈពេលបួនឆ្នាំ។

រយៈពេលបួនឆ្នាំនោះមានបញ្ចប់ដោយការឡើយពីទីក្រុង Constantinople ហើយ
Constantine ចុងក្រោយមានស្ថាប័ននៅក្នុងការឡើយពីទីនោះ។ ការកើនឡើងនៃសា
សនាស្ថាប័នមានតំណាងដោយរយៈពេលសាមសិបប្រាំបីឆ្នាំដំបូងនៃព្រះយាយក្រីស្ទ
សិបឆ្នាំ ដែលមានឈានដល់ចំណុចកំពូលក្នុងការឡើយពីទីនោះរយៈពេលបួនឆ្នាំ។
នៅពេលដែលមួយរយសិបឆ្នាំមានបញ្ចប់ សាសនាស្ថាប័នក៏បានឡើងដល់កម្រិតមួយ
ដែលរួមមានកិច្ចការបន្តបន្ទាប់បន្ទុកដោយអំណាចដ៏ជន្មកកាន់កាប់នៅពេ
លនោះ។ ចាប់ពីការបន្តបន្ទាប់បន្ទុកនៅថ្ងៃទី 27 ខែកក្កដា ឆ្នាំ 1449
រយៈពេលបួនឆ្នាំមាននៅដល់ការដួលរលំនៃរួមមានកិច្ច នៅពេលដែលទីក្រុង
Constantinople ត្រូវបានដណ្តើមយកដោយការឡើយពីទីនោះ។
ចុងបញ្ចប់នៃរយៈពេលសាមសិបប្រាំបីឆ្នាំដំបូងត្រូវបានសម្គាល់ដោយការឡើយពីទីនោះមួយ
ហើយការបង្កើតអាណាចក្រអូតូម៉ង់ក៏ត្រូវបានសម្គាល់ដោយការឡើយពីទីនោះមួយផងដែរ។

៣៨ និង ៤០

លេខសាមសិបប្រាំបី ជានិមិត្តសញ្ញាមួយ
ដូចដែលម៉ូស្កូបានបង្ហាញនៅក្នុងគម្ពីរច្បាប់ចម្លងថា ដែលតំណាងឲ្យរយៈពេលសាមសិប
ប្រាំបីឆ្នាំចុងក្រោយនៃការជំនុំជម្រះក្នុងរយៈពេលសិបឆ្នាំនៃការរងនូវទឹកដីនៃហ្វែន
។ ដូចនេះ លេខសាមសិបប្រាំបី ក្នុងនាមជានិមិត្តសញ្ញា
មានទំនាក់ទំនងជាប់ពាក់ព័ន្ធនឹងលេខសិប។ អ្នកមានឈ្មោះយកទឹកដីនីកូមខេនៀ
នៅថ្ងៃទី 27 ខែកក្កដា ឆ្នាំ 1299 ហើយសាមសិបប្រាំបីឆ្នាំក្រោយមក
កូនបុរសរបស់គាត់បានយកទីក្រុងរាជធានីរបស់ទឹកដីនោះ។ ទាំងទឹកដី និងទីក្រុងរាជធានី
សុទ្ធតែមានឈ្មោះថា នីកូមខេនៀ។
អ្នកបុរសគូតិសាស្ត្រកំណត់អត្តសញ្ញាណសមរភូមិនេះថាជាជំហានដំបូងនៃ «ពិរ» ជំហាន
ដែលសម្គាល់ដល់ការចាប់ផ្តើមដំបូងបំផុតនៃការងើបឡើងរបស់ចក្រភពអូតូម៉ង់។
ជំហានទីពីរ ដែលបុរសគូតិសាស្ត្របានកំណត់អត្តសញ្ញាណ គឺសមរភូមិនីសអា ក្នុងឆ្នាំ
1301។ នៅទីនោះ ឪពុកគឺអ្នកមានឈ្មោះយកទឹកដីនៃហ្វែនថា នីសអា ហើយនៅឆ្នាំ
1331 សាមសិបឆ្នាំក្រោយមក កូនបុរសរបស់គាត់បានយកទីក្រុងរាជធានី
ដែលមានឈ្មោះថា នីសអា ជាអតីតទីក្រុងរាជធានីរបស់ចក្រភពរ៉ូម។

ទាក់ទងនឹងឆ្នាំ 1299 និងសមរភូមិនីកូមខេនៀ ជាជំហានទីមួយក្នុងចំណោមពិរជំហាន
នោះជំហានទីពីរមានមកដល់ពីរឆ្នាំក្រោយមក គឺនៅឆ្នាំ 1301។ ឆ្នាំ 1299
ជានិមិត្តសញ្ញានៃលេខសាមសិបប្រាំបី ហើយពីរឆ្នាំក្រោយមក (សសិប)
នៃនីកាយ៉ាត្រូវបានឪពុកដណ្តើមយក។ ទំនាក់ទំនងរវាងសាមសិបប្រាំបី និងសសិប
នៃអ៊ីស្តាប្តង់បុរាណដែលក្រោយឡើងដើម្បីដណ្តើមយកទឹកដីសន្ទុយ
ត្រូវបានតំណាងនៅក្នុងថ្ងៃទី 27 ខែកក្កដា ឆ្នាំ 1299 និងឆ្នាំ 1301។
ជំហានពីរដំបូងនៃការក្រោកឡើងរបស់អ៊ីស្តាប្តង់ទាំងនោះ
ត្រូវបានសម្គាល់ដោយយុទ្ធនាការយោធា
ដែលចាប់ផ្តើមដោយឪពុកដណ្តើមយកនៃនី
ហើយបញ្ចប់ដោយកូនបុរសដណ្តើមយករាជធានីនៃនីនោះ។
នៅពេលរាជធានីទាំងពីរបានដួលរលំ វាបានដួលរលំដោយសារការឡើយពីទីនោះ។
រាជធានីទាំងពីរនោះ សុទ្ធតែជាលាបជាវាជានិមិត្តរួមមានកិច្ចនៅពេលមួយ។

ថ្ងៃទី 27 ខែកក្កដា ឆ្នាំ 1299 និង ឆ្នាំ 1301 បានឈានដល់ទីបញ្ចប់របស់វានៅថ្ងៃទី
11 ខែសីហា ឆ្នាំ 1840 ដែលតំណាងឲ្យបុរសគូតិសាស្ត្រនៃឆ្នាំ 1838 ពេលដែល Litch

បានបោះពុម្ពផ្សាយជាលើកដំបូងនូវទស្សនៈ និងការព្យាករណ៍របស់គាត់
អំពីព្រះបន្ទូលទំនាយរយៈពេលបីរយកៅសិបមួយឆ្នាំ និងដប់ប្រាំបួន
ដលៃនៃទីបំផុតគួរឲ្យមានបំពេញនៅថ្ងៃទី 11 ខែសីហា ឆ្នាំ 1840។
ដំបូងទាំងពីរនៃការងារបោះពុម្ពសម្រាប់ពួក Millerites គឺជាឆ្នាំ 1838 និង 1840។

«នៅក្នុងឆ្នាំ 1840 ការសម្រេចព្រះបន្ទូលទំនាយដ៏គួរឲ្យកត់សម្គាល់មួយទៀត
បានផ្សព្វផ្សាយមានការចាប់អារម្មណ៍យ៉ាងទូលំទូលាយ។ ពីរឆ្នាំមុននោះ យូសាយ៉ា លីច
(Josiah Litch)
ម្នាក់ក្នុងចំណោមអ្នកបម្រើព្រះឈានមុខដ៏ល្បីល្បាញអំពីការយាងមកជាលើកទីពីរ
បានបោះពុម្ពផ្សាយនូវការពន្យល់មួយអំពីវិវរណៈ 9
ដោយទាយទុកជាមុនអំពីការដួលរលំនៃក្រុមព្រះអង្គម្នាក់។ តាមការគណនារបស់គាត់
អំណាចនេះគួរនឹងរលំនៅថ្ងៃទី 31 ខែកញ្ញា ឆ.ស. 1840 នៅពេលណាមួយក្នុងខែសីហា»;
ហើយគ្រឹះការប៉ុន្មានថ្ងៃមុនពេលវេលាសម្រេច គាត់បានសរសេរថា៖ «បើទទួលយកថា
រយៈពេលដំបូង 150 ឆ្នាំ បានសម្រេចយ៉ាងពិតប្រាកដមុនពេល Deacoze
ឡើងកាន់បល្ល័ង្ក ដោយការអនុញ្ញាតពីពួកគេ ហើយថា 391 ឆ្នាំ និងដប់ប្រាំបួន
បានចាប់ផ្តើមនៅថ្ងៃចន្ទបន្ទាប់នៃរយៈពេលដំបូង នោះវានឹងបញ្ចប់នៅថ្ងៃទី 11
ខែសីហា ឆ្នាំ 1840 នៅពេលដែលអំណាចអង្គម្នាក់នៅក្នុងស្ថានភាពទីបំផុត
អាចគួរឲ្យមានរំពឹងថានឹងគួរបំបាក់។ ហើយខ្ញុំជឿថា
នេះនឹងគួរឲ្យមានយើងថាជាការដ៏ដូចនេះមែន»។—Josiah Litch, in Signs of the Times, and
Expositor of Prophecy, August 1, 1840.»

«នៅពេលណាដែលពិតប្រាកដដូចដែលបានកំណត់នោះ គួរគឺ
តាមរយៈឯកអគ្គរដ្ឋបាលរបស់ខ្មែរ
បានទទួលយកការការពារពីអំណាចសម្តីនៃធរបស់អឺរ៉ុប
ហើយដូចនេះបានដាក់ខ្លួននៅក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់ប្រជាជាតិគ្រិស្តសាសនា។
ព្រឹត្តិការណ៍នោះបានបំពេញសេចក្តីទំនាយយ៉ាងគ្រឹះគួរឲ្យពេញលេញ។
នៅពេលដែលរឿងនេះគួរឲ្យមានដឹង មនុស្សជាច្រើនកុះករគួរឲ្យមានបញ្ចុះបញ្ចូលអំពីការ
ព្រឹត្តិការណ៍នៃការបកស្រាយសេចក្តីទំនាយដលៃ Miller
និងសហការីរបស់គាត់បានទទួលយក
ហើយកម្រិតដ៏អស្ចារ្យមួយគួរឲ្យមានប្រទានដល់ចលនាអំពីការយាងមកវិញ។
មនុស្សមានការសិក្សា និងមានហានៈ បានរួមជាមួយ Miller ទាំងក្នុងការអធិប្បាយ
និងក្នុងការបោះពុម្ពផ្សាយទស្សនៈរបស់គាត់ ហើយចាប់ពីឆ្នាំ 1840 ដល់ 1844
កិច្ចការនោះបានរីកសាយភាយយ៉ាងឆាប់រហ័ស»។ The Great Controversy, 334, 335.

ការព្យាករណ៍ឆ្នាំ '38 របស់ Litch និងទស្សនវិស័យដលៃបានកែតម្រូវរបស់គាត់អំពីឆ្នាំ '40
រួមបញ្ចូលសេចក្តីចូលដៃការណ៍ចុងក្រោយរបស់គាត់ ដលៃគាត់បានសរសេរនៅថ្ងៃទី 1
ខែសីហា ដប់ថ្ងៃមុនការព្យាករណ៍ដលៃបានកែតម្រូវ។
ការសម្រេចពេញលេញនៃការព្យាករណ៍នោះ
បានផ្សព្វផ្សាយពិតប្រាកដជឿជាក់អំពីវិស័យសាសនាដ៏គួរឲ្យមានការព្យាករណ៍ព្រះគម្ភីរ។
រយៈពេលសាមសិបប្រាំបីឆ្នាំដលៃសម្រាប់ការក្រោកឡើងរបស់អ៊ីស្រាអែលបុរាណ
រួមបញ្ចូលទាំងពីរឆ្នាំ ចាប់ពីការរលំដាច់សមុទ្រក្រហម
រហូតដល់ការបោះពុម្ពលើកដំបូងនៃកាដសេ។

ពីព្រោះបុរសទាំងអស់នោះ ដលៃបានយើងសិរុងរឿងរបស់យើង
និងការអស្ចារ្យរបស់យើង ដលៃយើងបានផ្តើមនៅស្រុកអស្មិទុ

និងនរោទិ៍រហោសុថាន ហើយមានលុបបង្គោលនិងឥឡូវនេះដប់ដង
ហើយមិនមានសុភាពតាមសំឡេងរបស់យើងទេ នោះពួកគេពិតជាមិនមានយើងសុភក្កដ
លែយនិងមានសុបថនិងបុព្វបុរសរបស់ពួកគេឡើយ
ហើយក្នុងចំណោមអ្នកដដែលមានបង្កឱ្យយើងខឹងនោះ
ក៏មានអ្នកណាម្នាក់នឹងមានយើងសុភក្កដនោះដែរ។ ជនគណនា 14:22, 23។

ការបោះបង្គោលនោះត្រូវបានកំណត់ថាជាការសាកល្បងចុងក្រោយក្នុងចំណោមការសាកល្បង
ទាំងដប់។ រយៈពេលសាកល្បងពីរឆ្នាំនៃការសាកល្បងទាំងដប់
ដែលបន្តថ្ងៃទីនឹងសាមសិបប្រាំបីឆ្នាំនៃក្នុងទីរហោសុថាន
មានជានិមិត្តរូបរបស់ឆ្នាំ 1838 និង 1840 ហើយក្នុងឆ្នាំ 1840 មានរយៈពេលដប់ថ្ងៃ។

ហើយចំណុចចាប់ផ្តើមនៃការឡើងកំពស់របស់សាសនាអ៊ីស្លាមជាមួយនឹងអូស្មាន
នរោថ្នងទី 27 ខែកុកដា ឆ្នាំ 1299 ចាប់ផ្តើមរយៈពេលសាមសិបប្រាំបីឆ្នាំមួយ
ដែលបញ្ចប់ដោយការឡើងពីទុច្ចរិតរបស់ពេលបួនឆ្នាំនរោថ្នង 1337។ ថ្ងៃទី 27
ខែកុកដា ឆ្នាំ 1299 គឺជាជំហានទីមួយក្នុងចំណោមជំហានពីរ ដែលអ្នកបុរាណវិទ្យាសាស្ត្រ
កំណត់ថាជាចំណុចចាប់ផ្តើមនៃការឡើងកំពស់របស់ចក្រភពអូតូម៉ង់
ហើយជំហានទីពីរគឺនរោថ្នង 1301។ ជំហានទាំងពីរនៃសម័យភូមិនិកូមខោ និងនីកាយ៉ា
ក្នុងឆ្នាំ 1299 និង 1301 ជាគំរូនៃឆ្នាំ 1838 និង 1840។
ការចាប់ផ្តើមនៃពុយករណ៍បង្កាញអំពីទីបញ្ចប់។

និកូមខោ និង នីកាយ៉ា ទាំងពីរ មានបុរសជាតិបណ្តុះបណ្តាលនៃអាសន្នរបស់រ៉ូមខាងកើត
ក្នុងបុរាណវិទ្យាសាស្ត្ររៀងៗខ្លួន។ ជាការពិតណាស់ ក្នុងស្ថានភាពទីបញ្ចប់
ទីបំផុតមានកុលាយជាតិខាងកើតនរោថ្នង 330 រហូតដល់ឆ្នាំ 1453។ និកូមខោ និង
នីកាយ៉ា ជានិមិត្តរូបនៃការដួលរលំរបស់ក្នុងស្ថានភាពទីបញ្ចប់;
ទាំងអស់សុទ្ធតែមានដួលរលំក្រោមការឡើងពីទុច្ចរិតរបស់អ៊ីស្លាម
ដែលមានសមត្ថភាពបញ្ចប់នៃយុទ្ធនាការមួយ ដែលក្នុងនោះ
អ៊ីស្លាមមានកាន់កាប់ទឹកដីនោះជាមុនសិន
ហើយបន្តទាបមកមានកាន់កាប់ទីក្រុងរាជធានី។

ការឡើងពីទុច្ចរិតនិមួយរយៈពេលបួនឆ្នាំ ចាប់ពីឆ្នាំ 1333 ដល់ 1337
តំណាងឱ្យរយៈពេលបួនឆ្នាំពី 1449 ដល់ 1453 នៅពេលដែលពុយករណ៍មានបញ្ចប់។
បីរយក្រៅសិបមួយឆ្នាំ និងដប់ប្រាំថ្ងៃបន្តទាបមក សាសនាអ៊ីស្លាមត្រូវបានទប់ស្កាត់
ខណៈដែលពួក Millerites “ងើបឡើង” ក្រោមអំណាចពុយករណ៍
ដែលត្រូវបានតំណាងដោយលក្ខខណៈ: “សាមសិបប្រាំបី និងសិប”
ដូចដែលមានតំណាងនៃក្នុងបុរាណវិទ្យាសាស្ត្រអាល់ហ្វានប្រែវត្តថ្ងៃទី 27 ខែកុកដា ឆ្នាំ
1299 និងថ្ងៃទី 27 ខែកុកដា ឆ្នាំ 1449។ ការងើបឡើងរបស់សាសនាអ៊ីស្លាម
និងការងើបឡើងរបស់អ្នកនាំសារនរោថ្នងចែងក្រោយរបស់ពួកគេ
ត្រូវបានតំណាងដោយនិមិត្តសញ្ញាជាលក្ខណៈខ្ពស់
ដែលត្រូវបានស្តាប់នាឡើងដោយទំនាក់ទំនងជាលក្ខណៈ 38 និង 40។

នរោក្នុង អសេគោល ជំពូក ៣៧ សាសនាអ៊ីស្លាមគឺជាសារនៃខ្សែលំពីទិសកើត
ដែលត្រូវបានផ្តល់មកលើអ៊ីដស្ត្រុតនៃមនុស្សសុលាប់
ដើម្បីបំផ្លាញពួកវាដោយក្រោយឡើងជាកងទ័ពដ៏មហិមាមួយ។
នរោពេលសាររបស់អសេគោលមកដល់ ការក្រោកឡើងចាប់ផ្តើម

ដូចដែលបានកើតឡើងនៅក្នុងបុរេភូតិសាស្ត្រមីឡីវ៉ាយ នៅឆ្នាំ ១៨៣៨ និង ១៨៤០។ សារនោះបានមកដល់នៅថ្ងៃទី 9/11

ហើយនៅពេលចុះហប់ថ្ងៃអាទិត្យដដែលនឹងមកដល់ក្នុងពេលឆាប់ៗនេះ

ឆ្នាំនេះនោះក្រោយឡើងជាកងទ័ពដ៏មហិមាមួយ។

ការលើកកងទ័ពរបស់ព្រះឡើងជាពួកជំនុំដដែលមានជ័យជំនះនៅក្នុងថ្ងៃចុងក្រោយ គួរឲ្យមានតំណាងជាគំរូដោយឆ្នាំ ១៨៣៨ និង ១៨៤០។ ចាប់ពី 9/11 ដល់ចុះហប់ថ្ងៃអាទិត្យ គួរឲ្យមានតំណាងជាគំរូដោយរយៈពេលពី ១៨៤០ ដល់ ១៨៤៤

ប៉ុន្តែវាក៏តំណាងជាគំរូដល់រយៈពេលចាប់ពីថ្ងៃទី ៣១ ខែឧសភា ឆ្នាំ ២០២៣

ដល់គ្រប់គុណវិធីនៅ Nashville ផងដែរ។

រួមខាងកើត

ចាប់ពីការបង្កើតចក្រភពដោយ កុងស្តង់ទីន ទីមួយ (មហា) រហូតដល់ កុងស្តង់ទីន

ចុងក្រោយ គឺតំណាងឲ្យបុរេភូតិសាស្ត្រពុទ្ធសាសនាដ៏រឹងមាំ ខាងកើត។ ដូចនេះ

រយៈពេលពុទ្ធសាសនាគួរឲ្យមានសម្គាល់ដោយឪពុក និងកូនតាមន័យពុទ្ធសាសនា

ឬនិមិត្តរូប ដូចដែលគួរឲ្យមានតំណាងដោយឈ្មោះរបស់ពួកគេ

ទោះបីគ្មានខុសស្រាប់ឈាមចុះមកដោយផ្ទាល់រវាង កុងស្តង់ទីន មហា និង កុងស្តង់ទីន

ទីដប់មួយ ក៏ដោយ។ កុងស្តង់ទីន ទីមួយ និង កុងស្តង់ទីន ចុងក្រោយ

ក៏គួរឲ្យមានតំណាងតាមន័យពុទ្ធសាសនាថាជាឪពុក និង អ្នកប្រសើរ ផងដែរ

ហើយឪពុក (អាល់ហ្វា) បានផ្សព្វផ្សាយ កុងស្តង់ទីនបុរាណ ជាដាច់ខាត ខណៈដែលកូន

(អ្នកប្រសើរ) បានស្តាប់ក្នុងពេលការឡើយពីទុច្ចរិត នៅពេល កុងស្តង់ទីនបុរាណ

លង់ជាដាច់ខាត។ រយៈពេលពុទ្ធសាសនាដ៏រឹងមាំ ខាងកើត គួរឲ្យមានសម្គាល់ដោយ កុងស្តង់ទីន

ទីមួយ និង កុងស្តង់ទីន ចុងក្រោយ។ រយៈពេល 150 ឆ្នាំ ដែលបានចាប់ផ្តើមនៅថ្ងៃទី

27 ខែកក្កដា ឆ្នាំ 1299 រួមបញ្ចូលរយៈពេល 38 ឆ្នាំ

ហើយបញ្ចប់ដោយការឡើយពីទុច្ចរិតរយៈពេល 40 ឆ្នាំ។ ការឡើយពីទុច្ចរិតនោះជាគំរូនៃឆ្នាំ

1449 ដល់ 1453។ យុទ្ធនាការនៃ នីកូមាខេរៀ

បានចាប់ផ្តើមដោយទឹកដីមួយគួរឲ្យមានពង្សាយក

ហើយបានបញ្ចប់ដោយរដ្ឋបាលនៃទឹកដីនោះគួរឲ្យមានពង្សាយក។ ដូចជាក្នុងករណី

កុងស្តង់ទីន ទីមួយ និង កុងស្តង់ទីន ចុងក្រោយ ការយកឈ្នះ នីកូមាខេរៀ

បានចាប់ផ្តើមដោយឪពុកមុនាក់ (ទីមួយ) ហើយបានបញ្ចប់ដោយកូនមុនាក់

(ចុងក្រោយ)។

បួនឆ្នាំ

ការឡើយពីទុច្ចរិតរយៈពេលបួនឆ្នាំមួយ ក្នុងអំឡុងពេលដើមនៃមួយរយហាសិបឆ្នាំ ដល់ឆ្នាំ

ដែលបួនឆ្នាំចាប់ពីការបន្តបន្ទាប់របស់កុងស្តង់ទីនទីចុងក្រោយនៅឆ្នាំ 1449

រហូតដល់ឆ្នាំ 1453 នៅពេលទីក្រុងកុងស្តង់ទីនបុរាណគួរឲ្យមានឡើយពីទុច្ចរិត

ហើយបានបញ្ចប់ដោយ ទំនាយអំពីពេលវេលានៃទីតាំង ដល់តំណាងឲ្យបរិយាកាសមួយឆ្នាំ

និងដប់ប្រាំថ្ងៃ បានចាប់ផ្តើមនៅថ្ងៃទី 27 ខែកក្កដា ឆ្នាំ 1449

ហើយបានបញ្ចប់នៅថ្ងៃទី 11 ខែសីហា ឆ្នាំ 1840។

កាលបរិច្ឆេទនេះសម្គាល់ការចាប់ផ្តើមនៃរយៈពេលបួនឆ្នាំមួយ ដែលបង្កើន White

បានហៅថា ការបង្កើនយ៉ាងរហ័សនៃព្រះចក្ររបស់ព្រះ។

«ទេវតាដដែលរួមជាមួយក្នុងការប្តូរកាសសាររបស់ទេវតាទីបី
នឹងបំភ្លឺផែនដីទាំងមូលដោយសិរីល្អអររបស់គាត់។ នៅទីនេះ
មានការទាញយកជាមុនអំពីកិច្ចការមួយដែលមានវិសាលភាពទូទាំងពិភពលោក
និងអំណាចដ៏អស្ចារ្យមិនច្បាប់មាន។ ចលនាការយាងមកវិញក្នុងឆ្នាំ 1840-44
គឺជាការបង្ហាញយ៉ាងរុងរឿងនៃអំណាចរបស់ព្រះ; សាររបស់ទេវតាទីមួយគួរឲ្យមាននាំទៅដល់
សុចរិតនិយមសេកកម្មទាំងអស់នៃលើពិភពលោក ហើយនៅក្នុងបុរេសេដ្ឋកិច្ច
មានការចាប់អារម្មណ៍ខាងសាសនាដ៏ធំបំផុតដែលច្បាប់មានយើងក្នុងនៃដំណើរមួយ
ចាប់តាំងពីសម័យកំណើតមុននៃសត្វតូចទីដប់បួនមក; ប៉ុន្តែអ្វីទាំងនេះ នឹងត្រូវល
ើសលប់ដោយចលនាដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ក្នុងការរំលោភការព្រមានចុងក្រោយរបស់ទេវតាទីបី»។ The
Great Controversy, 611.

សាសនាអ៊ីស្លាមគួរឲ្យមានទប់ស្កាត់នៅថ្ងៃទី 11 ខែសីហា ឆ្នាំ 1840
ហើយមានរយៈពេលបួនឆ្នាំមួយ
ដែលស្របគ្នាទាំងនឹងការចាក់បង្ការព្រះវិញ្ញាណបរិសុទ្ធនៅថ្ងៃដប់ដប់ទីកុសុត
និងការយាងចុះមកនៃទេវតាដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ពួកនៃក្រុងវិរណៈ ជំពូក 18 នៅពេលដែល
«អគារធំៗ» នៃទីក្រុងញូវយ៉កគួរឲ្យមានវាយបុរាណដោយសាសនាអ៊ីស្លាមនៃទេវតាទីបី
នៅថ្ងៃទី 9/11។ 9/11
សម្ភាសន៍ការចាប់ផ្តើមនៃពេលវេលាបោះត្រារបស់មនុស្សមួយសន្លឹកប្រាក់ប្រាក់នានា។
ការបោះត្រា គឺជារយៈពេលមួយនៃពេលវេលា
ហើយការបញ្ចប់នៃរយៈពេលនៃការបោះត្រានោះ
មានលក្ខខណៈដូចគ្នានឹងការចាប់ផ្តើមនៃរយៈពេលនោះ។
នៅពេលដែលព្រះគ្រីស្ទយាងចុះមកនៅ 9/11
ទ្រង់បានដាក់ជាមុននៃម៉ែកលែងយាងចុះមកដើម្បីប្រទេសឲ្យសាក្សីទាំងពីររស់ឡើងវិញ
នៅថ្ងៃទី 31 ខែធ្នូ ឆ្នាំ 2023
នៅពេលដែលរយៈពេលចុងក្រោយនៃការបោះត្រាបានចាប់ផ្តើម។

កូនសោដដែលជាសង្គមនីតិវិធី តំណាងឲ្យការបញ្ចប់ពេលវេលាសង្គមនៃសាសនាអ៊ីស្លាម
ដែលនឹងផ្តល់លំហូរខាងកើតនៅឆ្នាំ 1453។ នៅក្នុងរយៈពេលមួយរហូតដល់ឆ្នាំនៃ
«បុរាណ» ក្នុងខ្លួនទាំងនេះ ទាំងការចាប់ផ្តើម និងទាំងការបញ្ចប់
សុទ្ធតែមែនមានរយៈពេលបួនឆ្នាំ។ រយៈពេលបួនឆ្នាំទាំងពីរនោះ
គឺជាបង្កើននឹងការបញ្ចប់នៃប្រើយកសិបមួយឆ្នាំ និងដប់ប្រាំថ្ងៃ
ដែលមានសម្ភាសន៍រយៈពេលបួនឆ្នាំពី 1840 ដល់ 1844 នៅពេលដែលព្រះគ្រីស្ទនឹងបំភ្លឺ
«ផែនដីទាំងមូលដោយសិរីល្អអររបស់ទ្រង់»។ នៅឆ្នាំ 1844
ពេលវេលាទំនាយបានឈប់គួរឲ្យយកមកអនុវត្ត ពីព្រោះពេលវេលា «នឹងលង់មានទៀត»។

ហើយមានសុបថតដោយព្រះអង្គគឺដែលមានព្រះជន្មរស់នៅអស់កល្បជាតិច្នោះ
គឺព្រះអង្គគឺដែលបានបង្កើតស្ថានសួគ៌ និងអ្វីៗទាំងអស់ដែលនៅក្នុងនោះ
ហើយផែនដី និងអ្វីៗទាំងអស់ដែលនៅក្នុងនោះ ហើយសមុទ្រ
និងអ្វីៗទាំងអស់ដែលនៅក្នុងនោះ ថានឹងមិនមានពេលវេលាទៀតឡើយ។ វិរណៈ
10:6។

១៣៣៣ ដល់ ១៣៣៧, ១៤៤៩ ដល់ ១៤៥៣, ១៨៤០ ដល់ ១៨៤៤
បន្ទាប់ពីទាំងបីនៃរយៈពេលបួនឆ្នាំទាំងនោះ ស្របតាមពេលវេលានៃការបោះត្រា ចាប់ពី 9/11
រហូតដល់ចុងបំផុតនៃអាទិត្យ ហើយវាក៏ស្របតាមហ្វ្រេកង់កាលនៃ 9/11

រហូតដល់ចុះហប់ថ្ងៃអាទិត្យ ដដែលគួរឲ្យមានគំណាងពីថ្ងៃទី 31 ខែធនុ ឆ្នាំ 2023
រហូតដល់សាសនាសុលាមគួរឲ្យមានដោះលែងមុតងទៀត ដើម្បីនាំមកនូវគ្រាប់ភ្នំលើងរបស់
Nashville។

រូបលំនាំបែបរូបរាងកាយនៃព្រះបន្ទូលទំនាយ ចាប់ពីថ្ងៃទី 31 ខែធនុ ឆ្នាំ 2023
រហូតដល់គ្រាប់ភ្នំលើងផ្ទាល់នៅ Nashville គួរឲ្យមានគំណាងដ៏គួរឲ្យរាយការណ៍ពេលទំនាយបី
ក្នុងមួយរយៈពេលមានបួនឆ្នាំ ដដែលទាំងអស់សរុបគ្នានឹងពេលវេលានៃការបោះត្រា ចាប់ពី
9/11 ដល់ចុះហប់ថ្ងៃអាទិត្យ។ ដូច្នេះ
សាកស៊ីប្តូររូបកំណត់អត្តសញ្ញាណប្រវត្តិសាស្ត្រចាប់ពីថ្ងៃទី 31 ខែធនុ ឆ្នាំ 2023
រហូតដល់ការវាយប្រហារ Nashville ហើយសង្គ្រាមនៃ Nineveh គឺជា «កូនស្រី»
សម្រាប់សាកស៊ីនីមួយៗទាំងនេះ។ 1333, 1449, 1840 និង 9/11 សុទ្ធជាជំនាញចម្លង—
«កូនស្រី»។

មានមធ្យោបាយដដែលគួរឲ្យជឿនពីបុរេវត្តិសាស្ត្រនៃអតីតកាល
ហើយការយកចិត្តទុកដាក់គួរឲ្យមានអំពាវនាវឲ្យផ្សព្វផ្សាយដល់មធ្យោបាយទាំងនេះ
ដើម្បីឲ្យមនុស្សទាំងអស់បានយល់ថា
ព្រះទ្រង់កំពុងប្រព្រឹត្តិការតាមបន្ទាប់គ្នាដដែលនៅពេលបច្ចុប្បន្ននេះ
ដូចដែលទ្រង់បានប្រព្រឹត្តិជានិច្ចមក។
ព្រះហស្តរបស់ទ្រង់គួរឲ្យមានយឺតយ៉ាវក្នុងកិច្ចការរបស់ទ្រង់
និងនៅក្នុងចំណោមបុរាណជាតិទាំងឡាយនៅពេលនេះ ដូចគ្នាបេះបិទនឹងដដែលបានក
ើតមានជានិច្ចតាំងពីដំណើរអក្សរមានបុរាណជាលើកដំបូងដល់អាដាមនៅសួនអដេ
នៃ។

«មានកាលៈទសៈខុសៗ
ដដែលជាចំណុចបត់សំខាន់ក្នុងបុរេវត្តិសាស្ត្រនៃបុរាណជាតិទាំងឡាយ និងនព្វក្នុងន័យ
តាមរយៈព្រះហឫទ័យប្រោសប្រណីរបស់ព្រះជាម្ចាស់
នៅពេលវិបត្តិផ្សេងៗទាំងនេះមកដល់ ពន្លឺសម្រាប់គ្រានោះ គួរឲ្យមានបុរាណឲ្យ។
បុរាណប្រវត្តិទទួលយក នោះនឹងមានការរីកចម្រើនខាងវិញ្ញាណ;
ប៉ុន្តែបុរាណប្រវត្តិបេសិសធន នោះការផ្តាច់ចុះខាងវិញ្ញាណ
និងការលិចលង់នានានៃចេតនាផ្ទៃនៃ នឹងតាមមក។ ព្រះអម្ចាស់បានបើកសម្តែងដែន
នៅក្នុងព្រះបន្ទូលរបស់ទ្រង់អំពីកិច្ចការរុករានទៅមុខរបស់ដំណើរល្អ
ដូចដែលគួរឲ្យមានអនុវត្តក្នុងអតីតកាល ហើយនឹងគួរឲ្យមានអនុវត្តក្នុងអនាគត
រហូតដល់ជម្រកបិទបញ្ចប់
នៅពេលគ្រាន់ដោយរបស់សាតាំងនឹងផ្ទុះចំណោមអស្ចារ្យចុងក្រោយរបស់ពួកវា» Bible
Echo, August 26, 1895.

នីកូមខោ

បន្ទាប់ពីបានកុលាយជាព្រះចក្ររាជនៅឆ្នាំ 284 មក នៅឆ្នាំ 293
ឪហុកុលស្តេយង់បានផ្ទេរនិកូមខោជាអាជ្ញាធរនីតិភាគខាងកើតនៃចក្រភពរ៉ូម
នៅពេលដែលគាត់បានបង្វែរចក្រភពជាភាគខាងកើត
និងភាគខាងលិចដោយសរុបចុះហប់ ហើយបង្កើតបុរេនុធាតុភ្លើង។
និកូមខោបានបម្រើជាអាជ្ញាធរនីតិបាល
និងយោធាសំខាន់នៅភាគខាងកើតអស់រយៈពេលជាច្រើនទសវត្សរ៍។ ក្នុងស្តេចទីន មហា
បានប្រើនិកូមខោជាមូលដ្ឋាន

មុនពេលសម្រេចចិត្តសាងសង់រាជធានីថ្មីមិនទៅប្រើសង់ទីយ៉ូមដលៃនទៅក្របវែននោះ
(ដលៃគាត់បានបង្កើនឈ្មោះទៅជា កុងស្តង់ទីណូបូល នៅឆ្នាំ 330)។
សូមប្រឹក្សាបន្ទាប់ពីកុងស្តង់ទីណូបូលបានក្លាយជារាជធានីសំខាន់ក៏ដោយ
នីកូមខោនទៅតែងតែផ្សព្វផ្សាយឈ្មោះរបស់សំខាន់មួយ
ដោយសុចិត្តនៃទីតាំងយុទ្ធសាស្ត្រនៃលើឆ្នេរខាងកើតនៃមុខមាត់ម៉ារ៉ា។ ដូច្នេះ
ទោះបីវាមិនមែនជារាជធានីអចិន្ត្រៃយ៍ដូចជា រ៉ូម ឬ កុងស្តង់ទីណូបូលក៏ដោយ
នីកូមខោនក៏បានកំណត់ជាផ្លូវការជារាជធានីភាគខាងកើត
ក្នុងអំឡុងពេលអនុគរកាលដ៏សំខាន់មួយក្នុងបុរេវត្តសាស្ត្ររ៉ូម។
នេះដើម្បីឈ្លើយពេលវេលាសម្រាប់ការសិក្សា
មានរាជធានីមួយឈ្លើយភាគខាងកើតក៏បានបង្កើនឈ្មោះ
ហើយនេះចុងបញ្ចប់ក៏មានរាជធានីមួយឈ្លើយភាគខាងកើតក៏បានបង្កើនឈ្មោះក្នុងរយៈកាល
ការបង្កើនឈ្មោះទាំងពីរនេះសុទ្ធតែមានការឡើយព័ទ្ធជាមួយ។

ឌីអូកុលស្តេយាន

អធិរាជ ឌីអូកុលស្តេយាន បានកំណត់ទីក្រុង នីកូមខោន ជារាជធានីខាងកើតនៃក្រុងរ៉ូម
ជាផ្លូវការ នៅពេលដែលទ្រង់បានអនុវត្តបុរេវត្ត គេរ៉ាកី នៅឆ្នាំ 293។ បុរេវត្ត
គេរ៉ាកី នេះ ត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយការបង្វែរកែច្នៃក្រុងរ៉ូម ផ្ទុកខាងលិច
និងផ្ទុកខាងកើត ដោយទាំងខាងកើត និងខាងលិច
សុទ្ធតែមានអធិរាជដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់មួយរូប (Augusti) និងអធិរាជដ៏ទាបមួយរូប (Caesar)
ដើម្បីបំបែកចំណុចនេះ ដលៃត្រូវបានកំណត់ដោយពាក្យ "គេរ៉ាកី"។

អាណាហ្គា និង អូមហ្គេតា

ឌីអូកុលស្តេយាន គឺជានិមិត្តសញ្ញាអូមហ្គេតានៃក្រុមជំនុំសុម័យណា ហើយ នរ្យ
គឺជានិមិត្តសញ្ញាអាណាហ្គា។ កុងស្តង់ទីន មហាក្សត្រ
គឺជានិមិត្តសញ្ញាអាណាហ្គានៃក្រុមជំនុំតាម៉ុស ហើយ ជុសទីនឿន
គឺជានិមិត្តសញ្ញាអូមហ្គេតា។

ការបង្វែរកែទីក្រុងរ៉ូមតាម «ផ្លូវច្បាប់» ទៅជាខាងកើត និងខាងលិច
(ដលៃមិនបានសុចិត្តសុចរិតឡើយ) ត្រូវបានសម្រេចដោយ Diocletian
ហើយការបង្វែរកែទីក្រុងរ៉ូមតាមទំនាយទៅជាខាងកើត និងខាងលិច
ត្រូវបានសម្រេចដោយ Constantine។
ក្នុងអំឡុងបុរេវត្តសាស្ត្រនៃព្រះវិហារនិមិត្តសញ្ញាទីពីរនៃការប្រែប្រួល
ដលៃកំណត់ដោយ Smyrna ទីក្រុងរ៉ូមត្រូវបានបង្វែរកែតាមផ្លូវច្បាប់ទៅជាខាងកើត
និងខាងលិច ហើយក្នុងបុរេវត្តសាស្ត្រនៃព្រះវិហារនិមិត្តសញ្ញាទីបីនៃការសម្របសម្រួល
ដលៃកំណត់ដោយ Pergamos ទីក្រុងរ៉ូមត្រូវបានបង្វែរកែតាមទំនាយទៅជាខាងកើត
និងខាងលិច។ ឆ្នាំ 293 គឺជា alpha ហើយឆ្នាំ 330 គឺជា omega ហើយនេះចុងទី 11
ខែសីហា ឆ្នាំ 330 Constantine the Great បានឧទ្ទិស Constantinople
ជារាជធានីនៃក្រុងរ៉ូម។

ការបង្វែរកែផ្ទុកកែច្នៃដោយឌីអូកុលស្តេយាន នៅឆ្នាំ 293
បានលំប្អួតដោយសង្គ្រាមស៊ីវិលដែលបន្ទាប់មកបានបន្តរហូតដល់ព្រះរាជក្រឹត្យនៃម៉ិក្លាន
នៅឆ្នាំ 313 នៅពេលដែលកុងស្តង់ទីនខាងកើត និងលីស៊ីនីយ៉ូសខាងលិច

និងភាគខាងលិច ប៉ុន្តែតែមានអ្នកគ្រប់គ្រងពីររូបនៅភាគខាងកើត និងពីររូបនៅភាគខាងលិច។ មានអ្នកគ្រប់គ្រងចម្បងម្នាក់ និងអ្នកគ្រប់គ្រងរងម្នាក់សម្រាប់តំបន់នីមួយៗ។ នៅថ្ងៃទី 23 ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ 303 ឪអុកុលស្តេយានបានចេញ «ក្រឹត្យ» ដំបូងក្នុងចំណោមក្រឹត្យជាច្រើនប្រឆាំងនឹងពួកគ្រិស្តាន ដោយសម្គាល់ការចាប់ផ្តើមនៃការបៀតបៀនដ៏ធំ (ដលើកគួរឱ្យកត់សម្គាល់ថា ការបៀតបៀនក្នុងសម័យឪអុកុលស្តេយានផងដែរ) ដល់ការបៀតបៀនពួកគ្រិស្តានដ៏សាហាវបំផុត និងវិកលដាលបំផុតនៅក្នុងអាណាចក្ររ៉ូម។

ចូរសរសេរនៅកាន់ទេវតានៃក្រុមជំនុំនៅក្នុងសូមីរណាថា៖ ព្រះអង្គគង់លើជាទីមួយ និងជាទីចុងក្រោយ ជាព្រះអង្គគង់លើមានសុគត ហើយមានព្រះជន្មម្តងទៀត ទ្រង់មានព្រះបន្ទូលដូច្នេះថា៖ អញស្គាល់ការប្រព្រឹត្តរបស់អ្នក ការទុក្ខខវេទនា និងភាពក្រីក្ររបស់អ្នក (ប៉ុន្តែអ្នកមានមន្ត្រីទេវតា) ហើយអញស្គាល់ការប្រមាថព្រះនាមពីពួកអ្នកគង់លើនិយាយថា ខ្ញុំជួនជាសាសន៍យូដា តម្រើមនៃទេវតាជាសាលាប្រជុំរបស់សាតាំងវិញ។ កុំខូចលាចអ្វីៗដល់អ្នកនឹងគួររងទុក្ខខវេទនាទៀតៗ មើលចុះ មានសាតាំងនឹងបោះពួកអ្នកខ្លះទៅក្នុងគុក ដើម្បីបិទឃុំអ្នករាល់គ្នាគួរឱ្យមានសកល្យបង ហើយអ្នករាល់គ្នានឹងមានទុក្ខខវេទនាអស់ដប់ថ្ងៃ ចូរសម្តែងគ្រូរូបដល់សុលាប័ត្រ ហើយអញនឹងប្រទានមក្សដន្ត្រីតូចៗអ្នក។ អ្នកណាដែលមានគូរចៀក ចូរស្តាប់អ្វីៗដែលព្រះវិញ្ញាណមានព្រះបន្ទូលទៅកាន់ក្រុមជំនុំទាំងឡាយ។ អ្នកណាដែលឈ្នះ នឹងមិនគួរទទួលគ្រោះថ្នាក់ដោយសេចក្តីសុលាប័ត្រឡើយ។ វិវរណៈ 2:8-10។

ការបៀតបៀនដ៏ធំបានបន្តក្រោយអ្នកសុនងរាជ្យរបស់ឪអុកុលស្តេយាន (ជាពិសេស កាឡូរីយុស) រហូតដល់ឆ្នាំ 313 ពេលដែលវាបានបញ្ចប់ដោយក្រឹត្យមីឡង់។ នេះគឺជានិមិត្តសញ្ញាអាល់ហ្វាននៃការបៀតបៀន ដល់ជាប្រភេទនៃឪអុកុលស្តេយាន ជាការបៀតបៀនអូមហេតានសែម័យទំនាយដល់តំណាងដោយក្រុមជំនុំសូមីរណា។ ការបៀតបៀននេះបានបញ្ចប់ដោយអាពាហ៍ពិពាហ៍នយោបាយមួយ និងសន្តិសញ្ញាមួយរវាងក្នុងស្ថានភាព ខាងកើត និងលីសីនីញុស ខាងលិច។ នៅខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ 313 ក្នុងស្ថានភាព និងលីសីនីញុសបានជួបគ្នានៅទីក្រុងមីឡង់ ហើយបានចេញក្រឹត្យមីឡង់ ដល់បានផ្តល់ការអត់ឱនខាងសាសនាដល់គ្រិស្តបរិស័ទ (និងអ្នកដទៃទៀត) ទូទាំងចក្រភព។ ដើម្បីបំបាត់សម្ព័ន្ធភាពនយោបាយរបស់ពួកគេ លីសីនីញុសបានរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាមួយក្នុងស្ថានភាព ហ្នឹង (ឬអ្នកស៊ីម៉ាគាផុសងេរបស់ក្នុងស្ថានភាព) ក្នុងអំឡុងពេល ឬជុំវិញការជួបនេះ។ អាពាហ៍ពិពាហ៍នេះគឺជាសម្ព័ន្ធភាពនយោបាយបំប្លែងសុទ្ធសាធមួយ ដល់បានបិទភ្ជាប់លើកិច្ចព្រមព្រៀងរវាងអធិរាជទាំងពីរ ហើយបានជួយធុរចិត្តចក្រភពមានសុចរិតភាពជាបណ្តោះអាសន្ន បន្ទាប់ពីសង្គ្រាមស៊ីរីលជាច្រើនឆ្នាំ។ សម្ព័ន្ធភាពនេះមិនបានស្ថិតស្ថេរឡើយ។ ក្រោយមក ក្នុងស្ថានភាព និងលីសីនីញុសបានប្រយុទ្ធគ្នា ហើយក្នុងស្ថានភាពនេះលីសីនីញុសនៅឆ្នាំ 324 ដោយកុលាយជាអ្នកគ្រប់គ្រងតម្លៃគត់។

រយៈពេលដប់ប្រាំពីរឆ្នាំ ចាប់ពីឆ្នាំ 313 ដល់ 330 បង្ហាញអំពីអាពាហ៍ពិពាហ៍នយោបាយមួយ ក៏ដូចជាទីបញ្ចប់នៃការបង្កើតបង្កើននៃតំណាងដោយ Smyrna និង Nero ហើយក៏ជាការចាប់ផ្តើមនៃក្រុមជំនុំដ៏សម្បូរបែបសម្បូរ តំណាងដោយ Pergamos ផងដែរ។ ការចាប់ផ្តើមនៃ Pergamos នៅឆ្នាំ 313 ក្នុងពេលអាពាហ៍ពិពាហ៍នោះ ត្រូវបានបន្តដោយការចាប់ផ្តើមនៃការបង្កើតបង្កើន ដ៏សំខាន់ចាប់ផ្តើមនៅពេលចាប់ផ្តើមនៃអាទិភ័យដំបូងក្នុងឆ្នាំ 321។ បន្ទាប់មក នោះត្រូវបានបន្តដោយការលង្ហែមតាមទំនាយនៅឆ្នាំ 324 ដ៏សំខាន់នៃភាគខាងកើត និងភាគខាងលិចចូលជាចក្រភពតែមួយក្រោម Constantine។ ប្រាំមួយឆ្នាំបន្ទាប់មក គឺនៅឆ្នាំ 330 ការបង្កើតកេរ្តិ៍ជាភាគខាងកើត និងភាគខាងលិច ត្រូវបានផ្ទេរឡើងមុនទៀតតាមទំនាយ។ រយៈពេលដប់ប្រាំពីរឆ្នាំនោះ តំណាងឲ្យសម័យ alpha នៃក្រុមជំនុំ Pergamos ដ៏សំខាន់បន្តរហូតដល់ក្រុមជំនុំ Thyatira បានមកដល់ក្នុងប្រវត្តិសាស្ត្រតាមទំនាយនៅឆ្នាំ 538។ សម័យ alpha នោះ នឹងតំណាងឲ្យប្រវត្តិសាស្ត្រ omega មួយនៅចុងបញ្ចប់នៃរយៈពេលចាប់ពីឆ្នាំ 330 ដល់ 538។ ប្រវត្តិសាស្ត្រ omega នៃ Pergamos តំណាងឲ្យរយៈពេលនៃឆ្នាំ 496, 508 និង 533។

ដប់បុរាណវិទ្យា

បុគ្គលិកមេនៃសង្គមរាស្ត្រ បានសម្រេចឲ្យ «ដប់បុរាណវិទ្យា» ហើយមាន «ដប់បុរាណវិទ្យា» នៅចន្លោះសង្គមរាស្ត្រ និងសង្គមរាស្ត្រ។ ដប់បុរាណវិទ្យាទាំងនោះ សុរាគន្តាគាមនិមិត្តប្រជាជនដប់បុរាណវិទ្យា ចាប់ពីឆ្នាំ 313 ដល់ 330។ ពីរយហាសិបឆ្នាំរបស់សង្គមរាស្ត្រ បាននាំទៅដល់ដប់បុរាណវិទ្យាដំបូងនៃក្រុមជំនុំប្រឹក្សាសម្តេច ហើយក្រុមជាមួយនឹងពីរយហាសិបឆ្នាំដែលបានចាប់ផ្តើមនៅព្រះរាជក្រឹត្យទីបី ក្នុងឆ្នាំ 457 មុន គ.ស. ដែលជាចំណុចចាប់ផ្តើមនៃ 2300 ឆ្នាំ ក្នុងដានីយ៍លើ ជំពូក 8 ខ 14 ហើយជាមូលដ្ឋាន និងសម្រាប់កំណត់នៃអារម្មណ៍នៃសិល្បៈ សាក្សីទាំងពីរ នៃពីរយហាសិបឆ្នាំ សុរាគន្តាគាមនិមិត្តប្រជាជននៃអារម្មណ៍បុរាណវិទ្យានៃពាក្យទំនាយព្រះគម្ពីរ ដែលបានចាប់ផ្តើមនៅឆ្នាំ 1776 ហើយបញ្ចប់នៅឆ្នាំនេះ គឺឆ្នាំ 2026។

អ្នកក្សត្រសក្តិដំបូងនៃអារម្មណ៍នៃសិល្បៈ មិនបានឃើញ ឬយល់អំពីដប់បុរាណវិទ្យាពី 313 ដល់ 330 ទេ ដូច្នេះនៅក្នុងឆ្នាំ 1844 ពួកគេមិនទាន់យល់សូម្បីតែអំពីបញ្ហានៃផ្ទៃក្នុងរបស់សង្គមរាស្ត្រនៃបុរាណវិទ្យា ឬផ្ទៃក្នុងនៃព្រះអាទិត្យផង។ ទោះយ៉ាងណាក៏ដោយ ពួកគេបានទទួលស្គាល់មួយរយហាសិបឆ្នាំនៃខែទីដប់ ក្នុងវិវរណៈជំពូក ៩ ហើយវាបានក្លាយជាចំណុចចាប់ផ្តើមនៃរយៈពេលមួយ ដែលនាំទៅដល់ប្រយោគស្តីប្រជាជន និងដប់បុរាណវិទ្យាដែលបានបញ្ចប់នៅថ្ងៃទី 11 ខែសីហា ឆ្នាំ 1840។ ការយល់ដឹងនេះបានបង្កើត "ការបង្ហាញដ៏ខ្ពស់ក្នុងការចែករំលែករបស់ព្រះ" មួយ។

អ្នកក្សត្រសក្តិមុនៗមិនបានទទួលស្គាល់រយៈពេលនៃសិល្បៈរបស់សង្គមរាស្ត្រនៅក្នុង វិវរណៈ ៩ ទេ។ ការយល់ដឹងមូលដ្ឋានរបស់ពួកគេគឺគ្រាន់តែជាឈ្មោះនៃ "ពន្លឺថ្មី" នៃវិវរណៈ ៩ ត្រូវបានសង្ខេបឡើងវិញនោះ។ ពន្លឺថ្មីនោះត្រូវបានបំប្លែងទៅជា "កូនស្រី" នៃសង្គមរាស្ត្រនីតិវិធី "កូនស្រី" នោះអនុញ្ញាតឲ្យសិល្បៈនៃទំនាយអាចទទួលស្គាល់នូវទាំងអស់នៃទំនាយព្រះគម្ពីរ ដែលត្រូវបានគំរោងនៅក្នុង ដានីយ៍លើ និងវិវរណៈ។ ហើយឡែក មន្ត្រី-ព្រះសាសន៍ ក្រិក ចក្រភពសាលេយ្យូស៊ីក និងបុគ្គលិកមេនៃគណបក្សមហាម៉ាក ហើយដែលខាន់ជាងនេះទៅទៀត វាបង្កើនការផ្សព្វផ្សាយនៃចក្រភពរួម ដោយកំណត់អត្តសញ្ញាណការកើតឡើង និងការរលំចុះ មិនត្រឹមតែប៉ុណ្ណោះប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែថែមទាំងនៃគំរូមខាងកើត និងខាងលិចផងដែរ ក៏ដូចជាសហប្រតិបត្តិការ (ហៅកាត់ក្នុងក្រុម) សម្រាប់សង្គមប៉ាប (សក្តិសាសនា) និងអង្គការសហប្រជាជាតិ (នាគ) ផងដែរ។ ការកើតឡើង និងការរលំចុះទាំងអស់របស់គណបក្សនេះ ផ្តល់នូវទំនាក់ទំនងរវាង សក្តិសាសនា និងហៅកាត់ក្នុងក្រុម ដែលនៅទីបំផុតនាំទៅកាន់អាម៉ាតឌេន។ ចលនានោះត្រូវបានគំរោងនៅក្នុងខណ្ឌក្រោយបុរាណវិទ្យា ដានីយ៍លើ ១១ ហើយការចាប់ផ្តើមនៃចលនានោះត្រូវបានគំរោងនៅក្នុងបុរាណវិទ្យាសក្តិសាសនាដែលលាក់កំបាំងនៃ ៤០។

សង្គមរាស្ត្រនីតិវិធី ផ្តល់នូវចំណុចយោងខាងទំនាយ ដើម្បីសម្របសម្រួលសក្តិភាពនៃចក្រភពរួម នៃគណបក្សមហាម៉ាក និងរួមខាងលិច ព្រមទាំងរួមសម្រាប់សង្គមរាស្ត្រ នៅក្នុងដំណើរការវិវត្តន៍។ ដូច្នេះ សង្គមរាស្ត្រនីតិវិធី

គឺជាគន្ថលិះដល់បង្កាញយ៉ាងពញ្ញេលញ្ញេអំពីសក្តិភាពទំនាយផុសដេញទាក់ទងនឹងរូប
ហើយយោងតាមខនីដប្បននដោយនិយ័ត ជំពូក ១១

គឺរូបដល់បង្កកើតឲ្យការនិមិត្តតត្ថវហនសុថាបនា។

គន្ថលិះដល់នាំឲ្យបន្ទាត់ទាំងនេះរួមមកជាមួយគុណ គឺសង្កត់រាមនីនេ។

នៅក្នុងអត្ថបទបន្ទាប់របស់យើង យើងនឹងចាប់ផ្តើមប្រមូលផ្តុំអត្ថបទបុរាណៗ
ដល់ហេតុលើកឡើងអំពីទេនាទាំងឡាយនៅក្នុងវិវរណៈ ៩ ឲ្យចូលជាមួយគុណ។